

Sygn. akt VIII S 12/13

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Borowy (spr.)

Sędziowie: SO. Hanna Matuszewska, SO. Jadwiga Siedlaczek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 24 maja 2013 r.

sprawy ze skargi **Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w Z.**

w przedmiocie skargi na przewlekłość postępowania w sprawie Km 1346/11 prowadzonej przez Komornika Marcina Roberta Gajdę

p o s t a n o w i a : oddalić skargę.

UZASADNIENIE

Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) z siedzibą w Z. wniosła skargę na przewlekłość postępowania prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Chełmnie Marcina Roberta Gajdę w sprawie o sygn. akt Km 1346/11 wnosząc o:

1. stwierdzenie przewlekłości postępowania,
2. przyznanie od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Chełmnie - Marcina Roberta Gajdy, sumy pieniężnej w wysokości 2.673,00 zł
3. zasądzenie od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Chełmnie - Marcina Roberta Gajdy na rzecz Skarżącego kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Skarżący wskazał, że Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) z siedzibą w Z., 18 kwietnia 2011 roku, złożyła wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, polegającego na wprowadzeniu wierzyciela w posiadanie nieruchomości do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Chełmnie - Marcina Roberta Gajdy.

Komornik wezwał dwukrotnie wierzyciela do wpłaty zaliczki na wydatki, co ten ostatni uczynił w połowie lipca 2011 roku. Następnie, Komornik wzywał wierzyciela do uzupełnienia braków formalnych wniosku, przez „wskazanie tymczasowego pomieszczenia, do którego dłużnik ma być przekwaterowany”.

Oprócz wskazanych wezwań Komornik nie przeprowadził żadnych czynności, do czasu, gdy 01 czerwca 2012 roku Skarżąca pismem z 30 maja 2012 roku poinformowała Komornika, iż nie posiada pomieszczenia tymczasowego, do którego można przekwaterować dłużnika.

Dopiero wówczas Komornik skierował wezwanie do Gminy P. do wskazania tymczasowego pomieszczenia dla dłużnika, przy czym nastąpiło to po niemal 11 miesiącach.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 stycznia 2005 r. w sprawie szczegółowego trybu postępowania w sprawach o opróżnienie lokalu lub pomieszczenia albo o wydanie nieruchomości oraz szczegółowych warunków, jakim powinno odpowiadać tymczasowe pomieszczenie (Dz. U. z dnia 31 stycznia 2005 r.) wydanego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 1046 § 11 KPC oraz obecnie obowiązującym rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowego trybu postępowania w sprawach o opróżnienie lokalu lub pomieszczenia albo o wydanie nieruchomości (Dz. U. z dnia 5 stycznia 2012 r.) w szczególności z § 2 ust. 2: „Jeżeli dłużnikowi nie przysługuje prawo do innego lokalu lub pomieszczenia, w którym może on zamieszkać, ani nie znalazł on tymczasowego pomieszczenia, komornik niezwłocznie występuje do gminy, właściwej ze względu na miejsce położenia lokalu podlegającego opróżnieniu, o wskazanie tymczasowego pomieszczenia.

Ustęp 3 wskazanego paragrafu stanowi, iż: „Przepisu ust. 2 nie stosuje się, jeżeli wierzyciel wskazał tymczasowe pomieszczenie.”.

Komornik nie wystąpił do gminy właściwej ze względu na miejsce położenia lokalu niezwłocznie, uczynił zaś to ze znacznym, aż 11 miesięcznym opóźnieniem, w jaskrawy sposób doprowadzając do przewlekłości postępowania egzekucyjnego. W ten sposób doprowadził również do znacznego zwiększenia szkody po stronie Spółdzielni Mieszkaniowej (...), bowiem zostali oni pozbawieni władztwa na nieruchomością, a co więcej nie mogli również wystąpić do Gminy o odszkodowanie na podstawie art. 417 KC. Wysokość szkody - sumy pieniężnej, której domaga się Skarżący, została wyliczona poprzez pomnożenie wysokości czynszu za w/w lokal, wynoszącego 243,00 zł miesięcznie razy 11 miesięcy.

Komornik Marcin Gajda odnosząc się do skargi stwierdził, że nie jest ona zasadna opisując szczegółowo przebieg postępowania egzekucyjnego. Prezes Sadu Rejonowego w Chełmnie nie skorzystał z przysługującego mu na podstawie art. 10 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. (Dz. U. Nr 179 poz. 1843 ze zm.) uprawnienia do zgłoszenia udziału w sprawie.

SĄD OKRĘGOWY ustalił i zważył, co następuje:

Skarga wniesiona przez wierzyciela nie jest uzasadniona.

Skarżący upatruje przewlekłości postępowania w tym, że Komornik przez okres 11 miesięcy nie zwrócił się do Gminy o wskazanie tymczasowego pomieszczenia. Nie podał natomiast innych okoliczności, które w jego ocenie czyniłyby skargę zasadną.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179 poz. 1843 ze zm.) skarga powinna m.in. zawierać przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie. Jeśli skarżący nie podaje żadnych przykładów działania lub zaniechania, które miałyby świadczyć o przewlekłości skarga podlega odrzuceniu. Sąd rozpatrując skargę na przewlekłość postępowania powinien ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez komornika z uwzględnieniem charakteru sprawy, stopnia faktycznej i prawnej jej zawiloci oraz znaczenia dla strony wnoszącej skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowania się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania przez przyzmat zarzutów podniesionych w skardze. W tej sytuacji sąd oceniający przebieg postępowania egzekucyjnego nie może wykraczać poza granice zaskarżenia, a w szczególności badać czy z innych przyczyn niż podane w skardze postępowania toczyło się w sposób opieszale.

Przebieg postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 1346/11 przedstawia się następująco. W dniu 21.04.2011 r. do Kancelarii Komornika Marcina Gajdy wpłynął wniosek wierzyciela o wprowadzenie wierzyciela w posiadanie nieruchomości lokalowej tj. lokalu mieszkalnego nr (...) w Z., wraz z udziałem wynoszącym 1/8 w częściach wspólnych budynku i innych urządzeniach, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali oraz w działce nr (...) związanej z budynkiem. Podstawą egzekucji jest przy tym w w/w sprawie prawomocne postanowienie Sądu Rejonowego w

Chełmnie wydane w sprawie I Co 274/10 o przysądzeniu własności nieruchomości lokalowej – odrębnej własności lokalu mieszkalnego nr (...).

W dniu 26.04.2011 r. Komornik wezwał wierzyciela do uiszczenia zaliczki na wydatki (w tym opłaty stałej za wprowadzenie w posiadanie – art. 51 ust. 1 pkt. 1 u.k.s.e.) pod rygorem odmowy dokonania zawnioskowanej czynności. Kwota powyższa wpłynęła w dniu 27.07.2011 r. po uprzednim monitowaniu wierzyciela.

We wniosku egzekucyjnym wierzyciel nie wskazał tymczasowego pomieszczenia. Pismem z dnia 27.07.2011 r. Komornik wezwał wierzyciela do usunięcia braków formalnych wniosku poprzez wskazanie tymczasowego pomieszczenia do którego dłużnik ma być przekwaterowany w terminie siedmiu dni pouczając, że po wskazaniu w/ w pomieszczenia sprawa otrzyma dalszy bieg.

Wezwania powyższe zostało doręczone wierzycielowi w dniu 1.08.2011 r. Kolejne analogicznej treści wezwania zostały wystosowane do wierzyciela w dniu 24.08.2011 r. a odebrane 25.08.2011 r. oraz 21.09.2011 r. odebrane 23.09.2011 r. i 7.12.2011 r. – odebrane 12.12.2011 r.

W dniu 1.06.2012 r. wierzyciel poinformował Komornika, że nie dysponuje pomieszczeniem, do którego dłużnik ma być przekwaterowany. Pismem z dnia 1.06.2012 r. Komornik zwrócił się do Gminy o wskazanie tymczasowego pomieszczenia. Pismem z dnia 29.06.2012 r. Gmina P. B. poinformowała, że nie dysponuje żadnym zasobem pomieszczeń, które w rozumieniu art 2 i art. 4 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie kodeksu cywilnego. (Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 26 ze zm.) mogłyby spełniać kryteria przewidziane dla pomieszczeń tymczasowych. Z pisma wynika również że na terenie Gminy P. brak jest noclegowni.

W piśmie z dnia 16.10.2012 r. Komornik wezwał dłużnika do dobrowolnego opróżnienia lokalu w terminie do dnia 2.11.2012 r. Kolejno w piśmie z dnia 5.04.2013 r. Komornik wystąpił do Gminy o wskazanie noclegowni schroniska lub innej placówki zapewniającej miejsce noclegowe zakreślając siedmiodniowy termin do udzielenia odpowiedzi.

Pismem z dnia 11.04.2013 r. Gmina poinformowała Komornika o tym, że nie dysponuje noclegownią, schroniskiem lub też inną placówką zapewniającą miejsce noclegowe dla dłużnika.

Komornik zawiadomił wierzyciela o wstrzymaniu dokonania czynności, do czasu gdy Gmina wskaże tymczasowe pomieszczenie zgodnie z art. 4 ust. 2 a ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2005 r. Nr 31 poz. 266 ze zm.).

Z treści skargi wynika, że przewlekłość postępowania miała miejsce od dnia uiszczenia opłaty i zaliczki na wydatki do momentu wystąpienia przez Komornika do Gminy a więc na kilka miesięcy, przed wniesieniem skargi. Skarżąca nie zarzuciła przy tym aby po dniu 1 czerwca 2012 r. istniał nadal stan przewlekłości postępowania.

Zarówno o dopuszczalności skargi jak i o jej zasadności powinien decydować stan istniejący w dacie jej wniesienia.

Celem jaki przyświeca postępowaniu ze skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki nie jest samo stwierdzenie przewlekłości i ewentualne zasądzenie odpowiedniej sumy pieniężnej. Uwzględnienie skargi ma spełnić przypisaną jej funkcję wymuszenia nadania takiego biegu sprawie sądowej, który umożliwi sprawne ukończenie toczącego się postępowania (tak też SA w Szczecinie w postanowieniu z dnia 22 października 2012 r. III S 8/12 LEX nr 1238077).

Skarga na przewlekłość postępowania nie jest środkiem służącym do weryfikacji orzeczeń wydanych przez sąd rozpoznający sprawę czy komornika podejmującego w sprawie czynności. Długi czas trwania postępowania nie może być utożsamiony z jego przewlekłością.

Podstawą egzekucji w sprawie niniejszej jest prawomocne postanowienie o przysądzeniu. Postanowienie takie stanowi podstawę do wprowadzenia nabywcy w posiadanie nieruchomości nabytej na licytacji. Wykonanie postanowienia w

zakresie wprowadzenia nabywcy w posiadanie odbywa się w trybie egzekucji świadczeń niepieniężnych – art. 1046 kpc.

Zgodnie z art. 1046 § 4 kpc w brzmieniu obowiązującym w dacie złożenia wniosku egzekucyjnego w przypadku wykonania obowiązku opróżnienia lokalu służącego zaspokojeniu potrzeb mieszkalnych dłużnika na podstawie tytułu wykonawczego, z którego nie wynika prawo dłużnika do lokalu socjalnego lub zamiennego, komornik miał obowiązek wstrzymania się z dokonaniem czynności do czasu, gdy gmina wskaże tymczasowe pomieszczenie lub gdy dłużnik znajdzie takie pomieszczenie.

Poczynając od 16.11.2001 r. z art. 1046 § 4 kpc wynika, że w przypadku wykonywania obowiązku opróżnienia lokalu służącego zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowym dłużnika na podstawie tytułu wykonawczego, z którego nie wynika prawo dłużnika do lokalu socjalnego lub zamiennego, komornik usunie dłużnika do innego lokalu lub pomieszczenia, do którego dłużnikowi przysługuje tytuł prawny, w którym może zamieszkać. Jeśli dłużnikowi nie przysługuje tytuł prawny do innego lokalu lub pomieszczenia, w którym może zamieszkać, komornik wstrzyma się z dokonaniem czynności do czasu, gdy gmina właściwa ze względu na miejsce położenia lokalu podlegającego opróżnieniu na wniosek komornika, wskaże dłużnikowi tymczasowe pomieszczenie, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy. Po upływie tego terminu komornik usunie dłużnika do noclegowni, schroniska lub innej placówki zapewniającej miejsca noclegowe wskazanej przez gminę właściwą ze względu na miejsce położenia lokalu podlegającego opróżnieniu. Usuwając dłużnika do noclegowni, schroniska lub innej placówki zapewniającej miejsce noclegowe, komornik powiadamia właściwą gminę o potrzebie zapewnienia dłużnikowi tymczasowego pomieszczenia. Z uwagi na brak przepisów przejściowych w ustawie z dnia 31 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o ochronie praw lokatorów mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz ustawy Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 224 poz. 1342) art. 1046 § 4 kpc w nowym brzmieniu znajduje zastosowanie do spraw egzekucyjnych będących w toku.

Na podstawie delegacji ustawowej zawartej w art. 1046 § 11 kpc zostało wydane rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 stycznia 2005 r. w sprawie szczegółowego trybu postępowania w sprawach o opróżnienie lokalu lub pomieszczenia albo o wydanie nieruchomości oraz szczegółowych warunków, jakim powinno odpowiadać tymczasowe pomieszczenie (Dz. U. Nr 17 poz. 155) które obowiązywało do 15.11.2011 r. Zgodnie z regulacją zawartą w rozporządzeniu jeżeli z tytułu wykonawczego nakazującego opróżnienie lokalu służącego zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych dłużnika nie wynikało prawo dłużnika do lokalu socjalnego lub zamiennego, przed dokonaniem wezwania do dobrowolnego wykonania obowiązku polegającego na opróżnieniu lokalu, komornik powinien w pierwszej kolejności wysłuchać dłużnika w celu ustalenia jego sytuacji rodzinnej i majątkowej oraz czy dłużnikowi przysługuje tytuł prawny do innego lokalu lub pomieszczenia, w którym może on zamieszkać (§ 2 ust. 1 rozporządzenia). Jeżeli dłużnikowi nie służyło prawo do innego lokalu lub pomieszczenia, w którym mógł on zamieszkać ani nie znalazł on tymczasowego pomieszczenia komornik powinien niezwłocznie wystąpić do gminy właściwej ze względu na miejsce położenia lokalu podlegającego opróżnieniu o wskazanie tymczasowego pomieszczenia (§ 2 ust. 2).

Z obowiązku wystąpienia do gminy komornik był zwolniony w sytuacji, gdy wierzyciel wskazał tymczasowe pomieszczenie (§ 2 ust. 3 rozporządzenia). Przed przystąpieniem do wykonania tytułu wykonawczego nakazującego opróżnienie lokalu, komornik wzywał dłużnika do dobrowolnego wykonania tego obowiązku w wyznaczonym stosownie do okoliczności terminie, z zagrożeniem, że w razie niewykonania obowiązku zostanie przeprowadzona egzekucja w celu opróżnienia lokalu.

W wezwaniu do dobrowolnego wykonania obowiązku komornik winien oznaczyć tymczasowe pomieszczenie wskazane przez gminę lub wierzyciela, do którego może nastąpić przekwaterowanie. Poczynając od 13.01.2012 r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowego trybu postępowania w sprawach o opróżnienie lokalu lub pomieszczenia albo wydanie nieruchomości (Dz. U. 2012r. poz. 11), które znajduje zastosowanie do sprawy niniejszej od daty jego wejścia w życie. Przepisy powyższego rozporządzenia nakładają na komornika w pierwszej kolejności obowiązek wyznaczenia terminu dłużnikowi celem dobrowolnego wykonania obowiązku opróżnienia lokalu. W przypadku odmowy jego realizacji albo w razie bezskutecznego upływu

terminu, w jakim obowiązek ten miał być zrealizowany, komornik musi ustalić, czy dłużnikowi przysługuje tytuł prawny do lokalu lub pomieszczenia, gdzie mógłby zaspokoić swoje potrzeby mieszkaniowe i czy ma możliwość zamieszkania w nim. O braku uprawnienia dłużnika do innego lokalu lub pomieszczenia, w którym może on zamieszkać komornik winien zawiadomić wierzyciela. Jeżeli dłużnikowi nie przysługuje tytuł do innego lokalu lub pomieszczenia w którym może on zamieszkać, komornik niezwłocznie występuje do gminy właściwej ze względu na miejsce położenia lokalu podlegającego opróżnieniu z wnioskiem o wskazanie tymczasowego pomieszczenia. Obowiązek powyższy jest nieaktualny gdy wskazano tymczasowe pomieszczenie. Nie ulega wątpliwości, że w okresie w którym według skarżącego wystąpiła przewlekłość a więc po dniu dokonania wpłaty tytułem opłaty stałej i zaliczki na wydatki Komornik kilkakrotnie dokonywał wezwania dłużnika do uzupełnienia braków wniosku poprzez wskazanie tymczasowego pomieszczenia co nie znajdowało uzasadnienia w obowiązujących przepisach. Nie sposób też pominąć faktu, że wierzyciel nie reagował na wezwania Komornika przez okres blisko 11 miesięcy, co także nie znajduje usprawiedliwienia. Niezwłocznie po uzyskaniu odpowiedzi od wierzyciela Komornik wystąpił do Gminy. Komornik nie wysłuchał także dłużnika, ale takiego zarzutu nie zgłaszał skarżący w skardze.

Wystąpienie do gminy powinno być poprzedzone wysłuchaniem dłużnika w świetle stanu prawnego obowiązującego do 16.11.2011 r.

Wierzyciel może mieć wpływ na sprawny przebieg postępowania egzekucyjnego zwłaszcza gdy w sposób czynny współpracuje z komornikiem udzielając żądanych informacji. W przypadku zaniechania przez komornika czynności jest uprawniony do złożenia skargi na komornika. Z możliwości tej wierzyciel nie skorzystał.

Finalnie Komornik zwrócił się do Gminy a uzyskana odpowiedź uniemożliwia podjęcie dalszych czynności przy założeniu, że dłużnikowi nie przysługuje tytuł prawny do innego lokalu lub pomieszczenia, w którym może on zamieszkać. W konsekwencji w tym zakresie Komornik nie ma już żadnego wpływu na przebieg dalszych czynności egzekucyjnych i sprawny bieg postępowania. Jeżeli Komornik w dacie wniesienia skargi dokonał już czynności, której brak w ocenie skarżącego powodował przewlekłość postępowania i to niemalże przed rokiem od wniesienia skargi nie ma przesłanek aby skargę uwzględnić.

Stąd też podlegała ona oddaleniu na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy.

Natomiast ocena czy zaniechanie podjęcia przez komornika czynności spowodowało wyrządzenie szkody wierzycielowi i czy odpowiada za to Komornik pozostaje poza zakresem niniejszego postępowania.